

Koncepce rozvoje para atletika 2021-2023

Předkladatel: Český PARA sport, z.s.

Adresa: Vaníčková 315/7, 169 00 Praha

IČO: 48551350

Web: www.ceskyparasport.cz

Sociální síť: <https://www.facebook.com/ceskyparasport>

Kontaktní osoba: Mgr. Radka Kučírková, předsedkyně, M: 602 179 011, E:

kucirkova@ceskyparasport.cz

Obsah

1. Historie para atletiky v ČR	2
a) Od kdy se daný sport realizuje	2
b) Kolik subjektů s celorepublikovou působností daný sport realizuje (vyjmenovat).....	3
c) Který ze subjektů je členem mezinárodní autority	4
d) Historie spolupráce mezi subjekty uvedenými v bodě 1 b) - pozitivní i negativní	4
2. Současný stav para atletiky v ČR.....	5
a) Název mezinárodní autority a počet s uvedením počtu členů	5
b) Počet SK/TJ, sportovců, trenérů, rozhodčích, dobrovolníků, funkcionářů.....	5
c) Systém práce s mládeží a talenty	6
d) Systém organizace soutěží	6
e) Spolupráce mezi subjekty uvedených v bodech 1 b, 1c.....	7
f) Spolupráce s ČPV, UZPS nebo dalšími servisními organizacemi – pozitivní i negativní	7
3. Vize na období 2021-2022	8
a) Spolupráce mezi subjekty uvedených v bodech 1 b, 1c.....	8
b) Organizační struktura sportovního odvětví	8
c) Systém organizace soutěží.....	9
d) Systém organizace reprezentace.....	10
e) Spolupráce s ČPV, UZPS nebo dalšími servisními organizacemi	11
f) Rozvojový program (systém práce s mládeží a novými talenty).....	11
g) Mediální koncepce, práce s veřejností.....	12
4. Současné podmínky pro provozování sportovního odvětví.....	12
5. Finanční zajištění činnosti.....	13
6. Priority pro rozvoj sportovního odvětví	14
7. Základní dokumenty mezinárodních sportovních autorit	14
8. Nepovinné přílohy (jakékoliv dokumenty důležité pro činnost daného sportu).....	15

1. Historie para atletiky v ČR

a) Od kdy se daný sport realizuje

Atletika patřila k jednomu z medailově nejúspěšnějším sportům ČPS (Český PARA sport dříve Český svaz tělesně postižených sportovců – ČSTPS).

První atletické disciplíny byly vypsány na Letních paralympijských hrách v Římě 1960. Atletické úspěchy se datují již ze 70 let 20. století (IV. Letní paralympijské hry v Heidelbergu/Německo), kde Dana Véleová - Chmelová získala bronzovou medaili. Atletika patřila dlouhodobě mezi nejúspěšnější paralympijské sporty, co se úspěchů české výpravy týče. Ty vrcholil v Barceloně, Atlantě a ještě v Sydney. Pak už se pomyslný barometr otočil směrem dolů. Po sporu v paralympijském hnutí na přelomu roku 2004/2005 a změně financování úspěchy rapidně klesaly. Nebyl to ale problém jen atletiky, ale i jiných sportů. Změny proběhly i na mezinárodní úrovni. V Athénách (2004) např. reprezentovalo ČR celkem 65 sportovců, v Riu (2016) už jen 37. Zdá se, že úspěchy paralympijských sportů v ČR mají spíše sestupnou tendenci a je třeba s tím něco udělat.

Po vyloučení ČPS (ČSTPS) z ČPV v roce 2005, kdy došlo k odklonu finančních prostředků do ČATHS, kam byli sportovci nuceni vstupovat, má sportovní úroveň atletiky spíše sestupnou tendenci. K tomu též výrazně přispívá struktura ČPV, která je od doby založení uzavřená a řízení se uměle udržuje ve svazech dle typu postižení. Ve světě se sport organizuje jako sport, bez ohledu na typy postižení od vzniku IPC. Bohužel v ČPV nebyla změna řízení do dnešního dne reflektována.

Pozitivně vnímáme přímou finanční podporu z MŠMT do klubů a svazů, nicméně chybí sjednocenost svazů a jasná koncepce řízení a rozvoje sportu.

Pozitivně kvitujeme snahu několika jednotlivých organizací o kvalitní zajištění sportovní přípravy v rámci celé ČR. Vnímáme ale také chybějící mezičlánky a nedostatek motivace sportovců. Na sportovním „trhu“ je v tuto chvíli už na výběr poměrně velké množství různých sportů. Pokud ale chceme zajistit kvalitní podmínky pro rozvoj atletiky, je třeba vložit veškeré úsilí do celkové koncepce sportu, zajistit profesionální a schopný tým, který bude na rozvoji sportu pracovat.

Silné stránky:

- Stále je možné částečně stavět na původní tradici výborných sportovců;
- Ze strany svazu (ČPS) je zájem o vytvoření koncepčního řešení dané situace;
- Je reálné vytvořit silný tým odborníků, kteří mnohou plnit úkoly koncepčního řešení a znovu vrátit atletiku do popředí zájmu;
- Veřejnost je sportu handicapovaných nakloněna;
- NSA nabízí momentálně stabilní možnost podpory v daných oblastech
 - o Reprezentace
 - o Svazy
 - o Kluby
 - o Významné sportovní akce

Slabé stránky:

- Nekoncepčnost – roztříštěnost sportu ve svazech dle typu postižení;
- Zbytečná rivalita mezi některými kluby;

- Na cestě k dalšímu rozvoji mnohdy selhává „lidský faktor“;
- Mnohdy chybí podpora spolků – administrativní, finanční – je třeba informovat a školit zástupce klubů nebo zájmových skupin o tom, jak spolek vést, jak přistupovat k přípravě, jak zvládat základní kroky financování a administrativy/evidence apod.;
- Velmi slabé PR – téměř žádná medializace ani na oblastní úrovni;
- Chybí zabezpečení propagace a s tím související zabezpečení vícezdrojového financování;
- Nedořešené je ustavení a financování realizačního týmu na reprezentačních akcích – manažer, trenéři, fyzioterapeuti, asistenti;
- Stále neexistuje návaznost – výchova – v rámci sportovní přípravy – vytipování vhodných sportovců (už u mládeže), zapojení do činnosti a cílené tréninkové směřování až do reprezentace;
- Dostupnost klasifikace na národní a mezinárodní úrovni (zařazení sportovců do tříd dle rozsahu postižení);
- Omezené množství disciplín – malá flexibilita pořadatelů sportovních akcí (minimum dráhových a technických disciplín, specializace především vrhy). Pokud by se objevil sportovec, který se chce věnovat jiným disciplínám, než jsou vrhy, nemá v podstatě šanci. I když pořadatel některých soutěží vypíše jeho disciplínu, nemá v domácích soutěžích prakticky konkurenci. Je třeba hledat možnosti pro sport i jiných specialistů, než jsou vrhači. Zde vnímáme velké rezervy.

Atletika je v současné době řízena IPC (International Paralympic Committee – Mezinárodní paralympijský výbor) s tím, že do roku 2028 se atletika osamostatní ať již přechodem pod IAAF (podobně jako stolní tenis, cyklistika) anebo založením samostatné mezinárodní federace (podobně jako IWRF – mezinárodní federace ragby vozíčkářů).

V této koncepci se budeme věnovat pouze atletice v souladu s mezinárodní strukturou IPC – tedy sportovci s tělesným, zrakovým a mentálním. Neslyšící atleti jsou organizováni v Českém svazu neslyšících sportovců a mají svůj systém pro přípravu na Deaflympijské hry.

Informace pro tuto koncepci čerpáme z webových stránek jednotlivých svazů.

b) Kolik subjektů s celorepublikovou působností daný sport realizuje (vyjmenovat)

Činnost para atletiky (World Para Athletics Mezinárodního paralympijského výbor) je realizována v jednotlivých svazech dle typu postižení potažmo v klubech evidovaných v jednotlivých svazech.

ČFSH – Česká federace Spastic Handicap (www.spastic.cz)

ČSZPS – Český svaz zrakově postižených sportovců (www.sport-nevidomych.cz)

ČSMPS – Český svaz mentálně postižených sportovců (www.csmmps.cz)

ČPS – Český PARA sport (www.ceskyparasport.cz) dříve Český svaz tělesně postižených sportovců

ČATHS – Česká asociace tělesně handicapovaných sportovců (www.caths.cz) – založena v roce 2005*

*Přechod atletiky z ČPS do ČATHS byl z důvodu nasměrování finančních prostředků do ČATHS a stanovené podmínky, že pouze členové ČATHS mohou reprezentovat ČR na mezinárodních závodech včetně PH.

Dalším subjektem, který se atletice věnuje je spolek Atletika vozíčkářů, který byl založen v roce 2005, kdy bylo zastaveno financování ČPS ze strany ČPV a UZPS. Atletika vozíčkářů spravuje výsledkový servis <http://www.atletikavozickaru.cz/>

ČSNS – Český svaz neslyšících sportovců (<https://csns-sport.cz/>) – nespadá pod para atletiku IPC

c) Který ze subjektů je členem mezinárodní autority

ČFSH – člen mezinárodní federace CP-ISRA (Cerebral Palsy International Sports and Recreation Association), která má v gesci světové hry CP- ISRA <https://cpisra.org/>

ČSZPS – člen mezinárodní federace IBSA (International Blind Sports Federation), která má v gesci světové hry IBSA <https://www.ibsasport.org/>

ČSMPS – člen mezinárodní federace VIRTUS (World Intellectual Impairment Sport, dříve INAS-FID), která má v gesci světové hry s názvem Global Games a další soutěže pouze pro sportovce s mentálním hendikepem <https://www.virtus.sport/>

ČPS – člen mezinárodní federace IWAS (International Wheelchair and Amputee Sport Federation), která má v gesci světové hry dospělých a světové hry juniorů IWAS <https://iwasf.com/>

ČPV (Český paralympijský výbor) je členem mezinárodní federace pro atletiku, kterou je v současné době Mezinárodní paralympijský výbor (IPC) – ČPV administruje komunikaci s IPC, na základě podkladů získaných od svazů dle typu postižení, přeposílání mailů od IPC a odesílání přihlášek.

ČSNS – člen mezinárodní federace ICSD (International Committee of Sports for the Deaf) – všechny soutěže neslyšících včetně Deaflympijských her <https://www.deaflympics.com/icsd>

d) Historie spolupráce mezi subjekty uvedenými v bodě 1 b) - pozitivní i negativní

Spolupráce spíše není, svazy (dle typu postižení) si konkurují a uzavírají se vůči sportovcům z jiných svazů. Např. ČATHS nezapočítává sportovce z jiných svazů do výsledkových listin a sportovci jsou vedení pod čarou.

Mezi sportovci panuje, zdá se, zdravá rivalita, mezi nižšími funkcionáři na úrovni oddílů určitá komunikace a spolupráce směrem k účasti na akcích je, ale mezi vyššími funkcionáři bohužel již v některých případech vládne napětí a komunikace vážne.

Spolupráce na mezinárodních akcích v místě konání funguje, i když s výhradami, ale zcela chybí koordinace před odjezdem – společná doprava, ubytování, společný realizační tým, platby atd. Je potřeba, aby management v místě konání byl zajištěn vedoucím týmu, což požadují i pravidla IPC. Vedoucí týmu musí mít znalost anglického jazyka a pravidel a ideálně zkušenosti z mezinárodní diplomacie, které mohou ovlivnit umístění sportovců např. při správném podání protestů apod. Pokud náklady na takového člověka hradí pouze jeden svaz, pak svaz požaduje, aby se staral pouze o členy příslušného svazu.

Role ČPV v celém systému je dlouhodobě neměnná. ČPV přihlašuje atlety na vrcholné akce, zařizuje licence, žádá o sankcionované závody a jejich zařazení do mezinárodního kalendáře, podává žádost o klasifikace sportovců apod., na základě podkladů dodaných od pěti svazů dle typu postižení. Na škodu ČPV bohužel jsou stanovy, které jsou uzavřeny pouze pro zástupce svazů dle typu postižení, nikoliv pro sporty tak, jak je

běžné ve světovém paralympijském hnutí. Členové výkonného grémia jsou delegováni, nikoliv voleni a plní zároveň funkci plenární. Návrhy ČSTPS na reorganizaci ČPV tak, aby struktura odpovídala mezinárodní struktuře IPC jsou dlouhodobě 5 členy výkonného grémia zamítány.

2. Současný stav para atletiky v ČR

a) Název mezinárodní autority a počet s uvedením počtu členů

ČFSH – CP-ISRA – 47 členských zemí – v gesci CP-ISRA World Games

ČSZPS – IBSA – 123 členských zemí – v gesci IBSA World Games

ČSMPS – VIRTUS (dříve INAS-FID) – 80 členských zemí – v gesci Global Games

ČSTPS – IWAS – 47 členských zemí – v gesci IWAS World Games a IWAS World Junior Games

ČPV – IPC – 182 členských zemí – v gesci závody IPC (Grand Prix, ME, MS, PH)

b) Počet SK/TJ, sportovců, trenérů, rozhodčích, dobrovolníků, funkcionářů

Uvedené počty u jednotlivých klubů (5/15) představují (cca počet aktivních členů / cca celkový počet členů, např. mládeže, neaktivních sportovců – sportují, ale nezávodí, doprovodů, pomocníků, trenérů apod.).

ČATHS má v současné době největší zastoupení v rámci atletických klubů v důsledku situace vzniklé po sporu v paralympijském hnutí po paralympiádě v Aténách 2004 (financování a účast na mezinárodních závodech byla povolena ze strany ČPV pouze členům ČATHS). Jedná se o tyto kluby: AC Wozmeni Zlín (8/15), AK Olomouc (15/30), Atletika Bez Bariér Pardubice (20/150), Atletika Ostrava (23/30), HSC Velké Meziříčí (2/10), SK Moravia Brno (1/5), SK Nové Město nad Metují (3/5), (1), Sportovní club Jedličkova ústavu Praha (20/40).

ČFSH eviduje tyto kluby: Elite handicap sport (10/20), SK Kociánka Brno (15/30), TJ Halma Plzeň (12/30), TJ ZP Nola Teplice (5/10).

ČSZPS eviduje dva kluby (10 sportovců).

ČSMPS dle dostupných informací na webu pořádá svaz MČR za účasti cca 5 sportovních klubů. – účastní se CZECH OPEN v Olomouci poslední min. 2 roky, Pardubice zvažují zařadit některé disciplíny od příštího roku do svých mítinků.

ČPS zajišťuje od roku 2019 servis pro dva reprezentanty a od roku 2020 eviduje sportovní klub Atletika Bez Bariér Pardubice (1 + 104 mládež/150), SSK Vítkovice (1) a od roku 2021 Blind Athletics Club Královské Vinohrady (4/10).

ČSNS pořádá MČR kterého se účastní na 100 sportovců z 11 sportovních klubů. Závodů pořádaných pro TP se účastní atleti sportovního klubu SK Olympia Praha. *

*Dle dostupných informací z posledního atletického mítinku – Velká cena města Pardubic v atletice handicapovaných 8. 8. 2020 v Pardubicích.

Počty rozhodčích/dobrovolníků/trenérů a dalších nejsou z dostupných materiálů známy, ale jistě je vše uvedeno v Rejstříku sportovců, který na začátku roku aktualizovalo MŠMT a jednotlivé kluby měly povinnost vše řádně doplnit. Stejně tak mohou být zdrojem informací statistiky ČÚS, kde je zřejmě většina klubů registrována, nebo statistiky svazů, které každoročně jednotlivé oddíly zpracovávají a odevzdávají.

c) Systém práce s mládeží a talenty

O systému s mládeží v ostatních svazech nemáme z webových stránek dostupné informace.

V rámci ČPS práci s mládeží zajišťuje sportovní klub Atletika bB. V rámci svazu se snažíme o prezentaci sportu na webu, fb, seminářích, konferencích apod. S mládeží dále pracují kluby AK Olomouc, Kociánka Brno, Halma Plzeň a TJ Košumberk. Nicméně je to na úrovni malých atletických skupin.

Sportovci jsou minimálně zapojováni do závodů, zejména proto, že v ČR nejsou soutěže pro mládež organizovány. Chybí jednotný systém, do kterého se zapojí kluby z celé ČR a který bude kluby motivovat právě k práci s mládeží.

V této oblasti je velký prostor pro zlepšení.

Návrhy podpory práce s mládeží a důležité body najdete v nepovinné příloze (ATL_Plan-rozvoje-para-atletiky)

d) Systém organizace soutěží

ČFSH a ČATHS pořádá soutěže ČP (Praha, Olomouc, Nové Město nad Metují) / MČR (některé jsou schválené IPC, plní se tedy limity na ME/MS/PH), bohužel sportovci z jiných svazů jsou zrovna v případě ČP vedeni ve výsledkových listinách mimo soutěž. I přes několik jednání na úrovních vedení svazu nedošlo zatím v případě ČATHS ke změně.

Co se týče MČR, tyto jsou pořádány zatím spíše na základě rozhodnutí pořadatelů. Nevypisují se výběrová řízení na pořadatele, o volbě pořadatele nerozhoduje žádná komise, nevypracovává se žádný zápis. Např. o rozhodnutí AK Olomouc uspořádat CZECH OPEN jako MČR nerozhoduje žádná komise v rámci svazu ani není osloven jiný potenciální pořadatel. Stejně tak předpokládáme, že je stejná situace i ČFSH. Oboje jsou to pěkné a kvalitní závody, ale chybí nastavení pravidel pro rozhodování o pořadateli MČR.

Na pořadatelství MČR pro všechny by měla být vypsána soutěž, do které se potenciální pořadatelé přihlásí a při splnění předem daných podmínek bude rozhodnuto o pořadateli MČR pro všechny. Pořádání více MČR pro každý svaz zvláště titul mistra ČR značně devalvuje a pro veřejnost je situace nesrozumitelná.

Klub Atletika Bez Bariér Pardubice pořádá dva velké mezinárodní mítinky. Jeden na začátku sezóny jako Velkou cenu města Pardubic, druhý v rámci zakončení sezóny jako Pardubice Bez Bariér OPEN. Dlouhodobě je účast okolo stovky sportovců. Závody jsou sankcionované ze strany IPC (výkony sportovců s mezinárodní klasifikací se počítají so světových tabulek World Para Athletics IPC) velmi dobře organizačně zvládnuté a mezi sportovci velmi oblíbené. Závody jsou otevřeny sportovcům všech typů postižení.

Klub Atletika Bez Bariér pořádá i velký atletický závod pro handicapovanou mládež, tzv. Školní atletický para pohár, na kterého se v roce 2019 zúčastnilo na 250 dětí. Už v loňském roce spolek rozšířil tyto závody z oblastních (Pardubický kraj) na celorepublikové a má v plánu motivovat další závodníky a pořadatele z celé ČR.

Klub Atletika Bez Bariér pořádá vedle Školního atletického para poháru i malé závody pro děti – Atletická dopoledne Bez Bariér – jsou to oficiální soutěže pro místní mládež, dobře zvládnuté s dobrou motivací pro děti.

Další atletické mítinky pořádá spolek Atletika Ostrava (střešní organizace ČATHS). První je Ostrava CUP, jedná se o menší, ale organizačně velmi dobře zvládnutou akci otevřenou prakticky rok od roku většímu počtu sportovců s různými handicapy (tělesný, spastický, zrakový, mentální). Mediálně zajímavou akcí je HANDI Zlatá tretra, která je organizačně navázána na slavnou ostravskou Zlatou tretru a budí tak velký zájem jak sportovců, tak médií. V praxi se jedná o poměrně komorní, oblíbenou „vsuvku“ několika vrhačských disciplín handicapovaných atletů (včetně zahraničních – Polsko, Slovensko) do před-programu slavného mítinku. Obě akce se však konají v jiný den, takže ač je prostředí krásné a prestižní, divácká kulisa opět chybí. Zařazení do programu by prezentaci sportu vůči veřejnosti prospělo.

e) Spolupráce mezi subjekty uvedených v bodech 1 b, 1c

Spolupráce fakticky neexistuje, jak jsme již uvedli výš, na úrovni vyššího managementu (svazů) se jedná spíše o konkurenční prostředí bez sdílení informací a zkušeností. Spolupráce mezi jednotlivými sportovními kluby (nižší management) se v posledních 3-4 letech pomalu obrací k lepšímu, viz. např. spolupráce při vypisování soutěží napříč handicapu.

Na úrovni svazů nastane jediná faktická komunikace vždy před PH, kdy se řeší obsazení přidělených míst a členů realizačního týmu. Vzhledem ke skutečnosti, že ČPV nemá žádná kritéria, jedná se vždy o dohody ad hoc, bez jasné koncepce. Do této chvíle nemá ČPV vytvořené podmínky pro řízení sportů.

f) Spolupráce s ČPV, UZPS nebo dalšími servisními organizacemi – pozitivní i negativní

UZPS je spící organizace, která by měla zastupovat svazy vůči ČUS (dříve ČSTV). UZPS měla finanční význam pro svazy v době, kdy se přes UZPS přerozdělovaly finance svazům na činnost. V současné době se jedná o nadbytečný článek, jehož funkci v ČUS by mohl převzít ČPV anebo by se členem mohly stát přímo svazy dle typu postižení. Většina atletických klubů je v ČUS registrována samostatně prostřednictvím regionálních sdružení ČUS.

ČPV zajišťuje pro svazy:

- přihlašování na soutěže IPC
- objednání licencí IPC (aby se sportovci mohli účastnit mezinárodních závodů IPC musí mít licenci IPC)
- žádosti o pořádání soutěží schválené, sankcionované IPC
- žádosti o zařazování sportovců na klasifikace IPC
- přeposílání mailů z IPC

Při práci ČPV chybí:

Orgán, který by rovným způsobem sdružoval zástupce veškerých svazů v rámci daného sportu a ve kterém by docházelo k zásadním rozhodnutím (komise, rada apod.). Tento orgán by měl prioritně na starosti:

- stanovení kritérií pro nominace na PH a soutěže IPC, kde je omezen počet startujících sportovců
- koordinaci společné dopravy, ubytování, oblečení a společného realizačního týmu
- koordinaci domácích soutěží

3. Vize na období 2021-2022

a) Spolupráce mezi subjekty uvedených v bodech 1 b, 1c

Základní vizí koncepce je zabezpečení podmínek pro para sportovce tak, aby se mohli rozvíjet od rehabilitační úrovně po paralympijské hry v souladu se strukturou Mezinárodního paralympijského výboru, tedy pro sportovce svazů ČFSH, ČSZPS, ČSMPS, ČPS a ČATHS.

Atletika ČSNS (Český svaz neslyšících sportovců – dále ČSNS) je řízena mezinárodní federací pro neslyšící ICSD. V rámci ČR budeme usilovat o spolupráci v rámci pořádání a účasti sportovců na závodech. Reprezentace a účast na Deaflympijských hrách je plně v gesci ČSNS. Vzhledem ke skutečnosti, že se v některých klubech TP jsou i neslyšící sportovci uvítáme spolupráci v případě nominace na Deaflympijské hry.

ČPS – změnil název tak, aby se odstranily bariéry jednotlivých typů postižení, sportovci s tělesným, spastickým, mentálním a zrakovým postižením jsou označováni jako para atleti – paralelní k atletům nepostižených.

Členství ve svazu je zajištěno prostřednictvím sportovních klubů, které mají řádné nebo přidružené členství. Přidružené členství je pro kluby, které chtějí zůstat v jiných svazech, ale v rámci ČPS se budou podílet na řízení atletiky prostřednictvím valné hromady a volených členů STK. Členem se mohou stát i kluby nepostižených, které začlenily např. jednoho atleta – do členské základny se pak nepočítá celý klub, ale jen odpovídající počet sportovců, trenér nebo asistent viz stanovy ČPS [CPS 2020 11 27 Stanovy.pdf \(ceskyparasport.cz\)](#)

Spolupráce bude zajištěna prostřednictvím volené sportovně technické komise (STK) para atletiky, kterou budou volit zástupci klubů provozujících atletiku viz Statut STK [CPS Statut-STK.pdf \(ceskyparasport.cz\)](#)

STK para atletiky bude zajišťovat:

- koordinaci domácích závodů (oblastní, Český pohár, MČR – jednotné včetně předpisů a pravidel IPC)
- koordinaci soustředění – reprezentační a náborové
- kritéria pro zařazení do reprezentace A, B, C
- koordinaci klasifikací sportovců nových či překlasifikování stávajících
- rozvoj pořadatelských týmů
- rozvoj oblastních či celorepublikových soutěží
- rozšíření členské základny o mládež, ale také trenéry, rozhodčí, dobrovolníky
- navázání spolupráce s dostupnými kluby ne-handicapovaných atletů
- vzájemná informovanost (termínové listiny, sportovní/PR akce, mediální kampaně apod.)
- spolupráce v oblasti sportovních specialistů (trenér, manager, lékař, rehabilitační pracovník, PR pracovník, mezinárodní technický delegát, klasifikátor, rozhodčí apod.).

b) Organizační struktura sportovního odvětví

Základními články jsou sportovní kluby, které mohou být ukotveny v jakémkoliv svazu dle typu postižení i ve svazu nepostižených (ČAS). Kluby žádají na činnost klubu v příslušném programu Sportování bez bariér a na účast nováčků na mezinárodních akcích.

Zástupci sportovních klubů (všechny kluby, jejichž sportovci se účastní ČP / MČR) budou mít 1x ročně valnou hromadu para atletiky, kde budou seznámeni STK s činností za předchozí období a plány na nadcházející období. Valná hromada para atletiky bude jednou za 4 roky volit členy STK (volební období bude 4leté a bude korespondovat s paralympijským cyklem). Volby se budou konat vždy po ukončení PH. V STK para atletiky mohou být zastoupeni atletičtí odborníci na jednotlivé typy postižení.

Členové STK mají minimálně 4x ročně schůzi, v rámci které, budou připravovat plány a rozpočty na nadcházející rok, schvalovat čerpání rozpočtu, schvalovat realizační tým na jednotlivé akce, koordinovat zařazení sportovců na klasifikaci, podporovat sportovní diplomacii a školení klasifikátorů, rozhodčích atd.

Profesionalizace řízení je nezbytně nutná. Pracovní pozice manažer atletiky bude obsazena na základě schválení STK, pokud bude více zájemců na tuto pracovní pozici, bude provedeno výběrové řízení. Manažer atletiky bude podřízen STK atletiky a bude pro STK zajišťovat servis a chod atletiky včetně komunikace s IPC, pokud ČPV předá gestorovi přístupová hesla do systému SDMS IPC pro para atletiku. Pracovník na takovéto pozici musí být odborníkem v dané oblasti (vzdělání, zkušenosti) a musí být jazykově vybaven.

Odpovědný pracovník bude mít přístup do systému IPC Para Athletics (přihlášky na závody, licence, klasifikace).

V současné době není jisté, jestli bude atletika IPC převedena pod IAAF anebo zda bude vytvořena samostatná mezinárodní federace para atletiky. V každém případě bude nutné brát ohled na mezinárodní strukturu.

c) Systém organizace soutěží

Pořadí soutěží uvádíme dle významnosti.

- PR akce a exhibice – představení sportu handicapovaných veřejnosti je jedním z klíčových úkolů každé organizace. Aktivitě v této oblasti se meze nekladou. Pro sport handicapovaných (nejen) je jednou z klíčových aktivit. Když už nefungují dostatečně marketing či média, musí sami sportovci být reklamou daného sportu.
- Integrační akce – zapojení para sportu do sportu nepostižených, čím více, tím lépe, prostřednictvím vložených disciplín para atletů s cílem představit sport v rámci kulturních akcí, ve spolupráci se školami, sociálními službami nebo dalšími neziskovými organizacemi, jejichž cílovou skupinou jsou osoby s postižením.
- Oblastní akce budou v gesci domácích klubů nebo neziskových organizací, nemusí být nutně finančně ani personálně nákladné, ale je třeba vnést do dané oblasti systém tak, aby para sportovci byli vnímáni jako součást populace bez postižení.
- Český pohár dle pravidel IPC – otevřený a vyhodnocovaný bez ohledu na členství ve svazu.
- MČR dle pravidel IPC – o pořádání MČR rozhodne STK na základě výběrového řízení na pořadatele akce.
- Významné sportovní akce se budou pořádat dle rozhodnutí STK. Mezi významné sportovní akce patří osvědčené atletické mítinky (zejména sankcionované), např. CZECH OPEN Olomouc, HANDI Zlatá tretra, Velká cena Pardubic, Pardubice Bez Bariér OPEN, Jarní atletika spastiků, MČR spastiků, Podzimní atletika spastiků a příp. další. Je třeba podporovat organizování těchto významných akcí, protože nám pomáhají vychovávat nejen sportovce, aby si zvykali na závodní režim na mezinárodních mítincích, ale i pořadatelský tým včetně rozhodčích s cílem zapojit se do pořádání

akcí mezinárodního charakteru např. Grand Prix / ME apod. Nespornou výhodou organizace kvalitních atletických akcí je také zájem ze stran médií a možnost prezentace veřejnosti.

- Mezinárodní akce dle rozhodnutí STK, může být ponecháno částečně i v gesci klubů, pokud se jedná o atletické mítinky, ale měl by být vytvořen jednotný kalendář a v případě zájmu větší skupiny zvážit zařazení do seznamu akcí organizovaných centrálně.
- V případě účasti reprezentace ČR na vrcholných akcích typu MS / ME / PH musíme klást důraz na sestavení odpovídajícího realizačního týmu od trenérů, přes fyzioterapeuty až po asistenty. Pro obsazení postů budou nastavena kritéria (vzdělání, zkušenosti, jazyková vybavenost).

d) Systém organizace reprezentace

Para atletika bude řízena STK, která zajistí níže uvedené oblasti:

- Statut reprezentanta a připraví dekret (potvrzení o zařazení sportovce do reprezentace).
- Reprezentační smlouvy – STK jasně stanoví podmínky, kdo, do kdy a jakým způsobem podepíše reprezentační smlouvu.
- Plán reprezentace (minimální počet závodů / rok, povinnou účast na MČR, účast na mezinárodních závodech) včetně metodických materiálů.
- Realizační tým reprezentace – manažer (administrativně organizační servis), trenér/ři, fyzioterapeuti, osobní asistenti dle nastavených kvót IPC.
- Finanční plán na rok dle plánovaných soutěží (ME / MS/ PH).
- Klasifikace – předběžný seznam sportovců, které je nutné nebo které by bylo vhodné pro danou sezónu oklasifikovat vzhledem k jejich výkonnosti a sportovním ambicím.
- Zapojení do sportovní diplomacie a školení IPC (rozhodčí / klasifikátoři).
- Materiální zabezpečení.

STK dále schválí a zajistí nebo předá pokyn zodpovědnému pracovníkovi směrem k zajištění níže uvedených oblastí:

- Lékařské zabezpečení – prohlídky, doping, psycholog, regenerace a rehabilitace.
- Spolupráce s neziskovými organizacemi zabývajícími se lidmi s handicapem (nábor nových sportovců).
- Velmi zásadní se může stát spolupráce s ČAS (Český atletický svaz), který má seznamy klubů, trenérů, a především rozhodčích a dalších specializovaných pracovníků, kteří se mohou do rozvoje sportu handicapovaných zapojit. Do této chvíle považujeme snahu o spolupráci s ČAS jako nedostačující.

Výhody spolupráce s ČAS

- Přístup k databázi sportovních klubů, které mohou přípravu osob s handicapem podpořit.
- Přístup k databázi školených trenérů specialistů.
- Přístup k databázi školených rozhodčích všech úrovní, kteří v tuto chvíli v mnoha případech bolestivě chybí. V tuto chvíli řeší kluby otázku rozhodčích vlastními silami, nicméně toto je dlouhodobě neudržitelné a nezajistí to dostatek personálu pro případ pořádání významnější mezinárodní akce (Grand Prix nebo příp. ME apod.).

- Přístup ke sportovním specialistům – rehabilitační, zdravotní, manažerské, PR pracovníci, techničtí specialisté apod.
- Do budoucna stejně dle plánu IPC se para atletika osamostatní a jednou z cest je zařazení pod mezinárodní federaci IAAF. Je třeba na tom začít pracovat už nyní, aby následný přechod nebyl příliš krkolomný a neohrozil sportovní činnost para atletiky.

e) Spolupráce s ČPV, UZPS nebo dalšími servisními organizacemi

- ČPV – bude zajišťovat paralympijské hry – dle pokynů gestora.
- Atletika jako sport musí být zastoupena na valné hromadě ČPV.
- UZPS – v tuto chvíli nevyvíjí žádnou aktivitu.
- Svazy dle typu postižení budou spolupracovat na prezentaci sportu, náborových akcích, vzdělávání v oblasti daného postižení a zajištění účasti na světových hrách IWAS / IBSA, CP-ISRA a VIRTUS.

f) Rozvojový program (systém práce s mládeží a novými talenty)

- V rámci prezentace sportu je třeba zaměřit se na představení sportu potencionálním sportovcům již na té nejnižší úrovni, mezi které patří zejména rehabilitační ústavy, spinální jednotky, školy (kroužky), jiná školská zařízení a neziskový sektor zabývající se práci s handicapovanou mládeží nebo s rodiči handicapovaných dětí.
- V případě vyhledávání talentů je třeba zajistit odborníka, který bude cíleně talenty vyhledávat.
- V rámci soustředění se osvědčilo propojení reprezentace s nováčky atd. – tento systém už v ČR částečně probíhá (dříve zajišťovala Atletika vozíčkářů, z. s.), nicméně je třeba tuto snahu rozšířit pro všechny typy postižení v souladu se strukturou mezinárodní federace para atletiky (tělesné, spastické, mentální zrakové).
- Důležitá je též spolupráce se všemi organizacemi, které se zabývají para sportem. Je třeba mít přehled o tom, jaké organizace para sporty v ČR provozují a prostřednictvím nich předávat informace potencionálním novým sportovcům.
- Zajištění národní klasifikace je pro rozvoj sportu také důležitá. Sportovci musí mít co nejjednodušší cestu ke sportování a zařazení do příslušné třídy dle typu a rozsahu postižení usnadní sportovcům zapojení do sportu. Je nutné stanovit, kdy je možné národní klasifikaci absolvovat a kdo je za národní klasifikaci odpovědný. Je potřeba zajistit mezinárodní školení klasifikátorů, aby byla zajištěna informovanost z mezinárodní úrovně do klubů.
- Zajištění vybavení sportovním nářadím a náčiním. Centrálně by mělo být zajištěno alespoň minimum sportovního vybavení, které by bylo buď poskytnuto jednotlivým sportovcům/klubům do dlouhodobé zápůjčky nebo předáno k dispozici. Ne každý klub je schopný si zajistit dostatek finančních prostředků k nákupu drahého vybavení. Další je otázka vrhačských konstrukcí, které musí odpovídat potřebám každého sportovce jednotlivě a jejich pořízení může být nákladné. Přínosné by bylo zajistit vrhačské konstrukce do vytipovaných zařízení např. rehabilitační ústavy, školy apod.
- Nováčkům je nutné zajistit tréninkové možnosti v místě bydliště. Zde je nutná větší spolupráce s kluby nepostižených tak, aby sportovci nemuseli na tréninky dojíždět až 100 km. S tím souvisí vzdělávací program v rámci klubů nepostižených a užší spolupráce především s Českým atletickým svazem a silnými kluby.

- Rozvoj a podpora mládeže při každém spolku, který pracuje s osobami s handicapem by měl vzniknout i kroužek/kroužky pro mládež – při školách, školských zařízeních, neziskovkách.
- Pro rozvoj a motivace mládeže je nutné nastavit plán a kritéria pro účast na soutěžích určených pro mládež např. Evropské paralympijské hry mládeže a Světové hry juniorů IWAS.

g) Mediální koncepce, práce s veřejností

Medializace a práce s veřejností je vedle samotného sportu tou nejzákladnější složkou rozvoje. Ať už se jedná o diváckou podporu nebo sponzorskou. Bez práce s médii se jen těžko oslovuje okruh potenciálních partnerů na úrovni firem či obcí/měst/krajů. Je třeba, aby náš sport byl vidět, a to naprosto všude.

- Web, sociální sítě, letáky, plakáty apod. – jasné a srozumitelné představení sportu, pozvánky na akce, spolupráce s redaktory, novináři, regionálními TV a rádií apod.
- Prezentace významu para atletika jako paralelního sportu k atletice nepostižených, para atletika zahrnuje tělesné, zrakové a mentální postižení;
- Zapojení do Olympiády dětí a mládeže ČOV – podílení se na projektech nehandicapovaných sportovních organizací, vložené soutěže na mítincích zdravých apod.
- Regionální ambasadoři sportu – je třeba oslovit silné a známé osobnosti, které sport v místě zaštití, které se s daným klubem mediálně spojí a podpoří ho před veřejností.
- Exhibiční akce – je nutné využít všech příležitostí a zajistit účast sportovců a realizačního týmu.
- Spolupráce se svazem nepostižených byla již popsána výše.
- Spolupráce s fakultami aplikované tělesné výchovy (Univerzita Karlova - FTVS, Univerzita Palackého v Olomouci, Masarykova Univerzita v Brně, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Univerzita Hradec Králové, Univerzita Pardubice a další) – zájem je oboustranný, jen je třeba nastavit systém a podmínky spolupráce.

Na zajištění odpovídající medializace je potřeba zaplatit odborníky.

4. Současné podmínky pro provozování sportovního odvětví

Současné provozování sportu v jednotlivých svazech znamená to, že 5 svazů dělá stejnou práci. V případě nominace na vrcholné závody, kde jsou přidělovány kvóty, nastává boj o místo bez jasných kritérií. Svazy mezi sebou jen složitě komunikují, spíše nekomunikují.

Na úrovni klubů je situace trochu lepší. Momentálně je v ČR cca 15 klubů, které se aktivní sportovní atletické přípravě a výchově výkonnostních sportovců věnují. Jmenovitě uvádíme kluby podle abecedy a v závorce první číslo znamená cca počet aktivních členů a číslo za lomítkem představuje celkový počet členů, např. mládeže, neaktivních sportovců – sportují, ale nezávodí, doprovodů, pomocníků, trenérů apod.:

AC Wozmeni Zlín (8/15), AK Olomouc (15/30), Atletika Bez Bariér Pardubice (20/150), Atletika Ostrava (23/30), Blind athletics club Královské Vinohrady (4/10), Elite handicap sport (10/20), HSC Velké Meziříčí (2/10), SK Kociánka Brno (15/30), SK Moravia Brno (1/5), SK Nové Město nad Metují (3/5), SK Olympia Praha (1), Sportovní club Jedličkova ústavu Praha (20/40), SSK Vítkovice (1), TJ Halma Plzeň (12/30), TJ ZP Nola Teplice (5/10).*

*dostupné informace na základě účasti na Velké ceně města Pardubic v atletice handicapovaných, které se konaly dne 8. 8. 2020 v Pardubicích.

Celkem tedy cca 140 aktivních atletů. Celkové počty jsou podloženy jen ze strany klubu Atletika Bez Bariér, ostatní jsou spíše tipovány. K těmto údajům nemáme v tuto chvíli přístup. Nicméně všechny tyto informace by měly být v aktualizovaném Rejstříku sportovců.

V případě sjednocení pod jednoho gestora by mělo dojít k tvorbě koncepčních materiálů, na kterých by se podíleli prostřednictvím STK zástupci klubů s ohledem na jednotlivé typy postižení. Výsledkem by mělo být efektivní řízení sportu.

ČR má silné zastoupení ve vrhačských disciplínách. Dle žebříčku 2019 je ve světovém žebříčku v první desítce 15 mužů a 8 žen viz

<https://www.paralympic.org/athletics/rankings>

Česká republika má nejsilnější disciplínu hod kuželkou mužů, kde má v první desítce celkem 4 sportovce a další 3 mají splněné orientační limity na nadcházející vrcholné akce. Vzhledem k tomu, že je možné, aby na vrcholných akcích startovali max. 3 závodníci v jedné kategorii postižení, je třeba vypracovat systém, podle kterého bude z těchto atletů vybíráno.

Mezi další podmínky úspěšného rozvoje patří vhodné sportovní zázemí, případně uzpůsobené, pro sport handicapovaných. V tuto chvíli je odpovídající zázemí pro přípravu jmenovitě ve Sportovním centru Nymburk (bohužel zastaralé a kapacitně nedostupné), možnosti pro celoroční přípravu mají v Ostravě, v Praze a v Olomouci.

Za zmínku stojí projekt, který se v tuto chvíli připravuje v Pardubicích. Jedná se o výstavbu sportovního komplexu DUKLA SPORTOVNÍ. Mezi členy projektového týmu je i předsedkyně spolu Atletika Bez Bariér Pardubice Eva Hrdinová. S para atletikou se v celém areálu od začátku počítá. Plánovaná výstavba první etapy (snad v rámci standardizované atletické haly) je konec roku 2022. Velmi záleží na rozhodnutí NSA o podpoře tohoto projektu. Více informací o projektu je v nepovinných přílohách tohoto materiálu.

5. Finanční zajištění činnosti

STK by připravila finanční plán dle nadcházející sezóny s ohledem na počet sportovců v reprezentaci, na počet soutěží a místa konání (kontinentální / mimo kontinent).

Finanční plán bude obsahovat tyto oblasti:

- Management sportu – řízení závodů včetně výsledkového servisu, reprezentace, prezentace sportu a fundraising.
- Pořádání ČP / MČR – administrativní servis a pořadatelské náklady.
- Reprezentace – počet povinných mezinárodních závodů včetně realizačního týmu, výše nákladů na jednotlivé sportovce (včetně osobních doprovodů) atd.
- Vzdělávání (klasifikátor a technický delegát) a účast na školeních IPC a přenos informací do klubů.
- Administrativní zázemí, kancelář a účetnictví.

Vícezdrojové financování svazů/klubů je bezpodmínečně nutné:

- Státní prostředky NSA

- Samosprávné prostředky (kraje, města, městské části, obce)
- Dary fyzických a právnických osob včetně nadací
- Sponzorské prostředky
- Příspěvky členů
- Dotační programy dalších organizací např. ČUS (akce pro veřejnost), veřejné sbírky apod.

Často je problém především v tom, že je klubová činnost řízena dobrovolníky, kteří se o činnost klubu starají ve svém volném čase po pracovní době. Profesionalizace řízení činnosti klubu je žádoucí.

Náklady na začínající sportovce jsou cca 80 tis. Kč / rok, na výkonnostní cca 180 tis. Kč / rok a na vrcholové 450 tis. Kč / rok. Uvedené náklady jsou bez nákladů na profesionalizaci sportovců tak, aby se mohli v rámci pracovní doby připravovat na sportovní výkon.

6. Priority pro rozvoj sportovního odvětví

Z této oblasti je mnoho napsáno již v předchozích kapitolách tohoto materiálu.

- Profesionalizace sportu je pro další rozvoj sportu zásadní. V této oblasti se nabízí inspirace ze zahraničí, kde již profesionalizace a nárůst výkonnosti a všeobecný posun kupředu je výrazný. Propad na žebříčku úspěšnosti na paralympijských hrách, kdy se ČR z 11. místa v hodnocení národů na paralympiádě v Sydney 2000 dostala až na 49. místo v Riu de Janeiro 2016.
- Finanční stabilita pro zajištění řízení sportu.
- Rozvoj klubů prostřednictvím podpory v oblasti metodiky, administrativy, pořádání soutěží, evidence členské základny apod.
- Zapojení většího počtu sportovců cíleným vyhledáváním nových sportovců a vytvářením podmínek pro zapojení do sportu v místě bydliště.
- Pořádání jednoho Českého poháru a jednoho MČR přinese více práce pro pořadatele, ale zato významnou motivaci pro sportovce a srozumitelnou prezentaci pro veřejnost.
- Jednotné řízení reprezentace para atletiky.
- Jednotná prezentace para atletiky pro veřejnost.
- Zajištění výsledkového servisu, statistik, kalendáře atd.
- Zajištění bezbariérových sportovišť s infrastrukturou (ubytování, doprava).
- Větší spolupráce s ČAS.
- Větší spolupráce a sdílení informací v rámci klubů.

7. Základní dokumenty mezinárodních sportovních autorit

ze kterých nastavení Koncepce vychází – stačí platný odkaz na webové stránky s těmito dokumenty (Povinné!)

Strategický plán letních sportů 2017 -2020

https://www.paralympic.org/sites/default/files/document/170720155142292_2017+IPC+Sport+Strategic+Plans_Athletics.pdf

Strategický plán IPC 2019-2022

https://www.paralympic.org/sites/default/files/document/190704145051100_2019_07+IPC+Strategic+Plan_web.pdf

8. Nepovinné přílohy (jakékoliv dokumenty důležité pro činnost daného sportu)

Příloha 1:

Podrobnosti k výstavbě nového sportovního komplexu Dukla sportovní v Pardubicích. Výstavba tohoto areálu může být do budoucna pro další rozvoj para sportu klíčová. Odkaz na materiál ke stažení:

<https://www.pardubice.eu/projekty/architektonicke-projekty/dukla-sportovni-dukla-of-sports/bulletin/>

Tento materiál je v současné době aktualizován, ale pro vytvoření představy o projektu je dostačující.

Byl představen zástupcům Národní sportovní agentury v rámci Sportovního parku Pardubice ve středu dne 12. 8. 2020. Zástupci sportovních svazů nepostižených také podepsali Memorandum o potřebnosti uvedeného projektu.

Příloha 2:

Důležitá témata strategického plánu rozvoje sportu (autor Eva Hrdinová, duben 2020) - ATL_Plan-rozvoje-para-atletiky

Koncepci zpracovala: Eva Hrdinová, předsedkyně sportovního klubu Atletika Bez Bariér Pardubice, z.s., M: 775 325 683, E: info@atletikabb.cz

